

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

27 травня 2019 року

м. Тернопіль

№69/8 – рк\к

Про припинення дій, які
містять ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України розглянувши подання від 27 травня 2019 року № 69-03/58п «Про надання рекомендацій» встановила наступне.

Тернопільським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – відділення) під час здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції у сфері поводження з побутовими відходами проведено дослідження діяльності органів місцевого самоврядування на означеному ринку.

За результатами дослідження виявлено:

Відповідно до статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

Згідно із статтею 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

Бучацька міська рада (місцезнаходження: майдан Волі 1, м. Бучач, Тернопільської області, 48400, ідентифікаційний код 04058479) включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування. Основним видом діяльності є «Державне управління загального характеру» (КВЕД 84.11).

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Бучацька міська рада в межах своєї компетенції самостійно вирішує питання місцевого значення, виходячи з інтересів громадян, та державних інтересів, забезпечує дотримання законності та правопорядку.

Статтею 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.

До житлово-комунальних послуг належать комунальні послуги, зокрема, послуги поводження з побутовими відходами (стаття 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги»).

Відповідно статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги»:

- учасниками правовідносин у сфері надання житлово-комунальних послуг є, зокрема, виконавці комунальних послуг;
- виконавцем комунальних послуг, зокрема, послуг з поводження з побутовими відходами є суб'єкт господарювання, визначений виконавцем послуг з вивезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку.

Згідно із пунктом 55 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

Підприємства, установи та організації всіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право, зокрема, на участь у конкурсах на набуття права виконавця послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території (пункт «е» частини першої статті 16 Закону України „Про відходи”).

У відповідності до вимог статті 35-1 Закону України «Про відходи» виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 №1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів», із змінами, затверджено Порядок проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів (надалі – Порядок), який визначає процедуру підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту.

Згідно із пунктом 4 Порядку підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою державною адміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом, виконавчим органом місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва у формах, передбачених Законом України «Про співробітництво територіальних громад» (далі - організатор конкурсу).

Рішенням Бучацької міської ради від 15 березня 2019 року № 1881 «Про проведення конкурсу із визначення виконавця послуг, який здійснюватиме на території міста Бучач збирання, перевезення, розміщення і захоронення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами» (далі – Рішення 1881) затверджено конкурсну документацію на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів в місті Бучач (надалі - Конкурсна документація) – додаток № 1 Рішення № 1181.

За результатами аналізу Конкурсної документації Відділенням виявлено наступне:

1. Пунктом 4 Конкурсної документації визначено вимоги до учасників конкурсу, зокрема:
 - досвід роботи з надання послуг з вивезення твердих побутових відходів – не менше п'ять років (підпункт 4.3);
 - наявність в господарському віданні учасника конкурсу полігону твердих побутових відходів, на який вивозитимуться ТПВ з м. Бучач (підпункт 4.6).

Згідно із пунктом 8 додатку 1 до Порядку «Критерії відповідності конкурсних пропозицій кваліфікаційним вимогам» в кваліфікаційній вимозі до досвіду роботи з надання послуг з вивезення побутових відходів перевага надається учасникові, що має досвід роботи в даній сфері понад три роки.

2. Додатком 3 до Конкурсної документації затверджено перелік кваліфікаційних вимог, документів, що надаються Учасником на підтвердження відповідності кваліфікаційним вимогам, та критерії їх оцінки, яким передбачено надання:

- довідки з обслуговуючого банку про наявність рахунку та відсутність простроченої заборгованості за кредитами, яка є дійсною на час розкриття пропозицій;
- підтвердження відповідними документами, визначеними в ст. 17 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», відсутності підстав для відмови Учасникові в участі у конкурсі;
- паспорт полігону, або відповідний договір (попередній) з власником на захоронення, розміщення чи утилізацію відходів.

Пунктом 15 Порядку визначено перелік документів, які учасники подають для участі в конкурсі, і цей перелік не передбачає необхідності надання зазначених документів.

Отже, Бучацька міська рада висунула учасникам конкурсу додаткові вимоги, які не передбачені законодавством.

Відповідно до пункту 15 Конкурсної документації, конкурсна пропозиція відхиляється, якщо учасник конкурсу не відповідає кваліфікаційним вимогам, передбаченим конкурсною документацією.

Таким чином, відсутність у учасника конкурсу документів, передбачених Додатком 3 до Конкурсної документації, а також досвіду роботи надання послуг з вивезення побутових відходів не менше п'яти років, позбавляє його права брати участь в конкурсі на визначення виконавця з вивезення побутових відходів.

Затвердження Бучацькою міською радою Конкурсної документації у редакції, де наявні зазначені кваліфікаційні вимоги, може мати негативний вплив на конкуренцію на ринку послуг із вивезення твердих побутових відходів, а саме встановити обмеження у вступі на зазначений ринок суб'єктів господарювання, які виявили намір брати участь у конкурсі, можливості конкурувати з іншими учасниками, що в свою чергу може призвести до обмеження конкуренції на ринку послуг з вивезення побутових відходів.

За даними Управління житлово-комунального господарства та енергозбереження Тернопільської обласної державної адміністрації на ринку послуг у сфері поводження з побутовими відходами в межах Тернопільської області здійснює діяльність 28 суб'єктів господарювання (18 комунальних та 10 приватних). Ринок конкурентний.

Учасники даного ринку, як правило, визначаються на конкурсних засадах. При цьому, окремі суб'єкти є переможцями конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів в різних населених пунктах Тернопільської області. Так, наприклад, ПП «Катруб» брав участь у конкурсах, які проводилися Кременецькою, Тербовлянською, Чортківською міськими радами.

Згідно частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

У відповідності до статті 42 Конституції України, держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція.

Забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності покладено на Антимонопольний комітет України.

Частиною першою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що державна політика в сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, вжиття заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється в т.ч. органами

місцевого самоврядування. Згідно з частиною другою статті 4 цього Закону, органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Дії Бучацької міської ради, які полягають у встановленні додаткових кваліфікаційних вимог до учасників конкурсу з вивезення побутових відходів, що можуть призвести до позбавлення суб'єктів господарювання, які виявили намір стати учасниками конкурсу, можливості брати в ньому участь, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, визначеного пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

Виходячи з наведеного вище та зважаючи на те, що дії Бучацької міської ради не призвели до суттєвого обмеження конкуренції, не завдали значних збитків суспільству, керуючись статтею 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції", статтями 7,14 Закону України "Про Антимонопольний Комітет України" та пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за №291/5482 зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України **рекомендує** :

Бучацькій міській раді (майдан Волі 1, м. Бучач, Тернопільської області, 48400, ідентифікаційний код 04058479) під час проведення наступних конкурсів вжити заходів щодо припинення дій, які полягають у встановленні додаткових кваліфікаційних вимог до учасників конкурсу з вивезення побутових відходів, що можуть призвести до позбавлення суб'єктів господарювання, які виявили намір стати учасниками конкурсу, можливості брати в ньому участь, та містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції шляхом приведення конкурсної документації з проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів до вимог Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 №1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів».

Рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду.

Про результати їх розгляду повідомити територіальне відділення до 12 червня 2019 року, надавши підтверджуючі документи.

За умови виконання положень рекомендацій провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Члени адміністративної колегії :

Н.Є.Чорномаз, в.о. голови
територіального відділення

А.Г.Левченко, заступник начальника
відділу досліджень і розслідувань